

На основу члана 6 Статута Етнографског института САНУ и члана 10 Кодекса понашања у научноистраживачком раду бр. 451-03-00860/2018-14 од 21.02.2018. године који је усвојио Национални савет за научни и технолошки развој, на предлог директора, а уз сагласност Научног већа Института, на седници одржаној 20.12.2018. године доноси

ЕТИЧКИ КОДЕКС

ЕТНОГРАФСКОГ ИНСТИТУТА САНУ

Етнографски институт САНУ

ОСНОВНА НАЧЕЛА

број 21/2

датум 30. месец 01. година 2019.
Београд

Члан 1.

Основ за доношење овог Кодекса су међународни правни акти којима се штите права човека, а којих је Република Србија уговорна странка: Општа декларација о правима човека, Конвенција УН-а о правима детета, Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода, као и Устав и закони Републике Србије.

Члан 2.

(1) Етнографски институт САНУ (даље: ЕИ САНУ) у свом деловању негује начело академске одговорности, уједно промовишући највише етичке и професионалне вредности – поштење, академски квалитет и слободу, међусобно уважавање и људско достојанство, личну одговорност и одговорност установа.

(2) Примена кодекса претпоставља добру намеру и поштену процену.

(3) Осим истраживача, стручних сарадника и осталих запослених у ЕИ САНУ, очекујемо да се начела овог кодекса придржавају и спољни сарадници ЕИ САНУ, као и сва физичка и правна лица које користе ресурсе и компетенције ЕИ САНУ.

Члан 3.

Задатак запослених у ЕИ САНУ је да чувају углед и достојанство своје професије и ЕИ САНУ, и да се одговорно и етички односе према јавности, сарадницима у истраживањима и осталим члановима академске заједнице.

ОДНОС ПРЕМА МАТИЧНОЈ УСТАНОВИ И ЈАВНОСТИ

Члан 4.

Запослени у ЕИ САНУ дужни су да се у свом научном и стручном раду, у испуњавању свих преузетих обавеза према матичној установи, те у међусобном опходењу понашају одговорно, поштено, савесно и веродостојно.

Члан 5.

Сваки запослени дужан је да познаје одредбе законских прописа које су наведене у заглављу овог документа, као и Статут и друге правне акте ЕИ САНУ.

Члан 6.

У испуњавању свих својих обавеза према ЕИ САНУ, другим установама у науци и према јавности запослени су дужни да избегавају финансијски и власнички сукоб интереса, те сукоб интереса спрам матичне установе.

ОДНОС ПРЕМА КОЛЕГАМА И САРАДНИЦИМА

Члан 7.

Запослени у ЕИ САНУ дужни су да поштују и штите лични и професионални интегритет својих колега и сарадника и да се односе према њима без предрасуда, не дискриминишући их по било којој основи.

Члан 8.

Недопустиво је сексуално, родно или било које друго узнемирање, директно или индиректно условљавање и присиљавање особе која је одбила или пријавила такву врсту понашања. Неприхватљиво је и занемаривање пријава узнемирања у смислу одгађања или неистраживања пријављеног узнемирања.

ОДНОС ПРЕМА НАУЧНОМ И СТРУЧНОМ РАДУ

Члан 9.

Научни и стручни рад запослених у ЕИ САНУ спроводи се у складу с највишим етичким стандардима, у складу с међународно прихваћеним стандардима научно-истраживачке одговорности, те у складу с највишим стандардима научне честитости и колегијалности, којима се претпоставља:

- да су запослени компетентни у подручју свога рада, а да се научна истраживања и објављивање резултата научних истраживања спроводе у складу с највишим етичким и научним стандардима;

- да се међусобни односи запослених у установи темеље на узајамном поштовању, доверију, сарадњи и размени мишљења и информација о појединим стручним и научним питањима, те да сви запослени имају право на једнак приступ релевантним информацијама и употреби јавно финансиране опреме и материјала;

- да се сви сарадници истраживања у највећој могућој мери унапред упознају са сврхом и циљевима истраживања, начином архивирања и чувања података, очекиваним употребом података, те могућим користима и штетама, или неугодностима које би сарадници могли имати током истраживања, или након њега;

- да се у највећој могућој мери, осим када то околности и методологија истраживања оправдано не допуштају, тежи да се осигура обавештени и добровољни усмени или писмени пристанак свих сарадника истраживања, укључујући особе које поседују тражене податаке, или им омогућују приступ, или имају друге интересе које би истраживање могло да угрози;
- да сви сарадници истраживања пристану у усменој или писменој форми на употребу уређаја за снимање слике и/или тона, да истраживачи пре снимања разговора свим учесницима истраживања детаљно појасне њихово право на увид у транскрипте, те на ревизију или повлачење дела изјаве или изјаве у целини;
- да се истраживањем не нарушавају сигурност и достојанство учесника истраживања, а да се тајност и анонимност података о њима осигурају у складу са ставом и проценом истраживача или учесника истраживања, те да се настоји да се предухитри свака могућа злоупотреба података произашлих из истраживања;
- да се одустане од истраживања у случају да се његово спровођење, упркос свим предузетим мерама да се то спречи, коси с етичким обvezама истраживача, те да се омогући одустајање било ког од учесника истраживања;
- да се грађа која се прикупила током научних истраживања архивира, чува, обрађује и користи тако да се спречи губитак и уништење грађе, као и приступ непозваних, разоткривање поверљивих и тајних података или могуће злоупотребе најмање током 20 година од завршетка истраживања, те да ће након објављивања резултата истраживања грађа бити доступна на увид, у разумним оквирима;
- да је сва обрада података произашлих из истраживања веродостојна и у складу са научном методологијом, а да објављени резултати истраживања и интерпретација грађе не садрже измишљене, фалсификоване или плахиране податке, идеје, поступке или наводе;
- да су аутори и коаутори објављених научних радова способни да бране њихов интелектуални садржај, те да су учествовали у развоју идеје и/или изради концепције и/или методологије истраживања; у прикупљању и/или обради и/или интерпретацији података; те у писању и/или ревизији текста научног рада;
- да се у објављеним научним радовима на одговарајући начин наводе сви извори података које су прикупиле, интерпретирале и објавиле друге особе, групе, или установе, те да се спомиње свако учествовање у истраживању особа које нису аутори научног рада;
- да се у складу с добром праксом ауторство научног рада не поклања, да се не наводи ауторство особе која за то није дала свој пристанак, да се из пописа аутора не искључује особа која испуњава услове коауторства, нити да се наводе као коаутори особе које не испуњавају услове коауторства;
- да се један научни рад не објављује више него једном (осим уз посебно одобрење редакције публикације и уз навођење публикације у којој је првобитно објављен), да се рукопис научног рада не шаље истовремено на рецензију или објављивање у више од једне научне публикације, да се о стању сопствених радова ("у штампи" или "прихваћен

за објављивање") не извештава искривљено и неистинито, те да се да се извори и литература у научном раду не наводе намерно погрешно или наклоно;

- да уредници издања ЕИ САНУ не смеју да уносе никакве измене у погледу форме и садржаја научног рада без сагласности аутора;

- да се сви стручни и научни рад обавља у складу с највишим еколошким нормама, у складу са прописима Републике Србије.

ОДНОС ЗАПОСЛЕНОГ ПРЕМА ЗАИНТЕРЕСОВАНОЈ ЈАВНОСТИ

Члан 10.

Запослени поступа професионално и непристрено према заинтересованој јавности, у складу с начелима јавне службе и у складу с интересом јавности.

Члан 11.

Запослени поступа једнако према свима, без дискриминације или повлашћивања по било којој основи. С посебном пажњом запосленик поступа према особама с инвалидитетом или другим особама с посебним потребама.

ОДГОВОРНОСТ УСТАНОВЕ

Члан 12.

ЕИ САНУ промовише стандарде академског квалитета, аутономије и законитости научно истраживачког рада.

Члан 13.

ЕИ САНУ је дужан да сваком истраживачу омогући право на приступ релевантним информацијама, поштујући важеће прописе.

Члан 14.

ЕИ САНУ ће осигурати сваком запосленом упознавање са одредбама законских прописа наведених у заглављу овог документа, Статутом и другим нормативним актима ЕИ САНУ.

Члан 15.

ЕИ САНУ има етичку одговорност да доследно проверава да ли се запослени и други сарадници придржавају правила прописаних Етичким кодексом.

Члан 16.

ЕИ САНУ брине о поштовању начела Етичког кодекса бирањем Етичке комисије.

ЕТИЧКА КОМИСИЈА

Члан 17.

Етичку комисију по потреби именује Научно веће ЕИ САНУ из редова запослених. Комисија се састоји од 3 члана у научном звању.

Члан 18.

(1) Комисија је дужна да оцени и осуди свако поступање које је у супротности са начелима овог документа и да пронађе начин за решавање евентуалних професионалних и међуљудских конфликтака.

(2) Комисија приликом подношења предлога научних пројеката оцењује њихову усклађеност са утврђеним међународним, националним и институтским етичким стандардима.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Потписивањем уговора о раду запослени прихвата овај Етички кодекс и обавезују деловања и понашања у складу са њим.

Члан 20.

Измене и допуне Етичког кодекса спроводе се по истоме поступку као и при његовом доношењу.

Члан 21.

Овај Етички кодекс се објављује на интернет страницама ЕИ САНУ, а ступа на снагу осмога дана од дана објављивања на огласној табли ЕИ САНУ.

30.01.2019.

Евиденциони број: 21/2

Председник Научног већа:

Младена Прелић
Др Младена Прелић

Утврђује се да је Етички кодекс Етнографског института САНУ објављен на огласној табли Института дана 30.01.2019. године те је ступио на снагу дана 06.02.2019.

Директор

Д. Радојчић
Др Драгана Радојчић

